

NEDERLANDSE HYDROLOGIE

TOE AAN INHAALSLAG door Hanne Obbink

Het Nederlandse onderzoek in de hydrologie moet prioriteit geven aan drie thema's: klimaat, ecosystemen en milieu. Om er voor te zorgen dat die onderwerpen ook daadwerkelijk alle aandacht krijgen, moet er een virtueel, landelijk hydrologisch centrum komen. Dat staat in het pas verschenen rapport van de verkenningcommissie hydrologie van de KNAW.

'Elke discipline moet zich van tijd tot tijd bezinnen', zegt **Hessel Speelman**, tot voor kort directeur van het instituut voor toegepaste geowetenschappen TNO-NITG. 'Dat geldt zeker voor de hydrologie, want dat is een beetje een onderbelichte discipline, die echter wel van wezenlijk belang is. Alleen al het feit dat er nu een document ligt waar een nieuwe lichting universitaire hydrologie-onderzoekers gezamenlijk achter staat, is van groot belang.'

Water aan de oppervlakte en onder de grond – daar gaat het simpel gezegd over. Maar ook over de interactie van water met aarde, met lucht en met alles wat groeit en bloeit. Dat wil zeggen: over zulke uiteenlopende zaken als de invloed van klimaatverandering op watervoorraden, alles wat er gebeurt in stroomgebieden van rivieren en de invloed van waterstromen op landschapsprocessen. Het vak levert kennis op over maatschappelijk bijzonder relevante zaken als waterschaarste, voedselveiligheid en verdwijnende ecosystemen.

'Een inhaalslag', zo omschrijft **Han Dolman**, lid van de verkenningcommissie en hoogleraar aan de Vrije Universiteit, de bedoeling van het rapport. Op de daarin genoemde thema's hydrologie en klimaat, hydrologie en geo-ecosystemen en hydrologie en geo-milieu bezit Nederland toonaangevende internationale expertise en daarnaast zijn deze thema's van maatschappelijk belang.

Een nationaal hydrologisch centrum moet helpen de concentratie op deze thema's tot stand te brengen. Dit Boussinesq Centrum (genoemd naar de Franse wis- en natuurkundige Joseph Boussinesq, 1842-1929) moet een paraplu worden voor de belangrijkste hydrologie-groepen, in Delft, Wageningen, Utrecht en aan de Vrije Universiteit. Daarnaast hoopt de commissie geld los te krijgen om op termijn twintig promovendi in dat centrum te kunnen aanstellen.

'Voor het eerst hebben de universitaire hydrologiegroepen de koppen bij elkaar gestoken, in plaats van tegen elkaar aan te hannesen', zegt Dolman. 'Dat was nodig, want weliswaar staan individuele Nederlandse hydrologen goed bekend, maar dat straalt tot nu toe niet af op de hydrologiegroepen. Mede daardoor lukt het minder goed om allerlei fondsen aan te boren. We hebben meer *exposure* nodig.'

De verkenning kan helpen de hydrologie beter over het voetlicht te krijgen, zegt Dolman. 'De commissie heeft er vakgebieden uitgelicht waar je echt aan theorievorming kunt doen. Als het lukt dat Boussinesq Centrum van de grond te

krijgen, wordt de impact van die keus veel groter. Zo'n centrum kan een sterk bindmiddel worden voor een discipline die nu nog verbrokkeld is. Maar ook als dat centrum er niet komt, wordt dit rapport richtinggevend, hoop ik.'

Die hoop wordt gedeeld door **Roel Dijkma**, secretaris van het Nederlands Hydrologisch Platform. Dat zat als het ware te wachten op deze verkenning. 'Hoe staan we ervoor? Dat was onze vraag. Dit rapport geeft een helder antwoord', zegt Dijkma. Hij kan zich vooral vinden in de nadruk die de verkenning legt op het belang van multidisciplinair onderzoek. 'Mede onder druk van financieringsmogelijkheden zie je steeds meer disciplinair onderzoek, terwijl alom het gevoel heerst dat multidisciplinair onderzoek interessanter is. Het rapport geeft dat goed aan, en ik verwacht dat zoiets als het Boussinesq Centrum kan helpen daar fondsen voor te interesseren.'

'NWO wil haar subsidies graag via zulke instituten laten lopen. Daar worden we dus kansrijker van', zegt tenslotte ook commissielid **Hans van Duijn**, hoogleraar in Eindhoven. Hij haalt als wiskundige zijn modellen uit stromingen in de ondergrond – één voorbeeld van multidisciplinair onderzoek rond de hydrologie. 'Natuurlijk staat of valt de *impact* van het rapport met *commitment* onder hydrologen. Maar ik denk dat het gelukt is breed draagvlak te vinden. Mij lijkt het rapport een schot in de roos.'